

ΒΑΣΙΛΗΣ ΨΥΡΡΑΣ - ADVOCATE / COUNSEL ELIAS NEOCLEOUS & CO LLC

Από ένα μοντέλο με άξονα την παγκοσμιοποίηση σε ένα πιο περιφερειακό και (ελπίζουμε) ανθεκτικό

Στη σημερινή περίπλοκη ναυτιλιακή πραγματικότητα, η Elias Neocleous & Co LLC συμβουλεύει τους πελάτες της να υιοθετήσουν μια προληπτική και ολιστική στρατηγική, προκειμένου να διαχειρίζονται τους κινδύνους αξιοποιώντας ταυτόχρονα τις ευκαιρίες που αναδύονται.

Πώς οι μεταβαλλόμενες παγκόσμιες οικονομικές συνθήκες επηρεάζουν τη ζήτηση για ναυτιλιακές υπηρεσίες και ποια επίδραση έχουν στις μελλοντικές τάσεις κλάδου;

Οι παγκόσμιες οικονομικές μεταβολές αναδιαμορφώνουν τη ναυτιλία μέσα από την αλλαγή των συναλλακτικών προτύπων, την εξέλιξη του κανονιστικού πλαισίου και τον τεχνολογικό μετασχηματισμό.

Η επιβράδυνση της ανάπτυξης στις παραδοσιακές (ανεπτυγμένες) οικονομίες και η αυξανόμενη ζήτηση στις αναδυόμενες αγορές αλλάζουν τις παγκόσμιες ροές ναυτιλίας.

Ταυτόχρονα, η διαφοροποίηση των εφοδιαστικών αλυσίδων λόγω γεωπολιτικών εντάσεων και η αβεβαιότητα που προκαλείται από τις πολιτικές της αμερικανικής κυβέρνησης (οι δασμοί είναι μόνο ένα παράδειγμα), φαίνεται να ευνοούν τη στροφή προς το περιφερειακό εμπόριο και τις θαλάσσιες μεταφορές μικρών αποστάσεων.

Η απανθρακοποίηση αποτελεί βασική κινητήρια δύναμη, καθώς οι νέοι περιβαλλοντικοί κανονισμοί (όπως οι στόχοι του IMO για την ένταση άνθρακα και το EU ETS) επιταχύνουν τις επενδύσεις σε «πράσινα» πλοία και εναλλακτικά καύσιμα, προκειμένου οι εταιρείες να παραμένουν ενταγμένες σε ανταγωνιστικές.

Η ψηφιοποίηση μεταμορφώνει την επιμελητεία της εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics) στη ναυτιλία μέσω της βελτιστοποίησης δρομολογίων με τεχνητή νοημοσύνη, των «έξυπνων» λιμανιών και της χρήσης blockchain στα εμπορικά έγγραφα. Αυτά τα εργαλεία στοχεύουν στη βελτίωση της αποδοτικότητας, της διαφάνειας και της διαχείρισης κινδύνων σε όλο το φάσμα της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Εν τω μεταξύ, αν και η ναυπήγηση νέων πλοίων δεν έχει επιβραδυνθεί, οι νέες οικονομικές συνθήκες που διαμορφώνονται από τις ραγδαίες αλλαγές στις εμπορικές πολιτικές πα-

γκοσμίως ενδέχεται να αντιστρέψουν την τάση αυτή και να επιταχύνουν τη στροφή προς συμβαχίες, συγχωνεύσεις και πιο στρατηγική χρήση των στόλων — μια διαδικασία που ούτως ή άλλως βρίσκεται σε εξέλιξη. Παράλληλα, οι επενδυτές ενδέχεται να στραφούν σε αναβαθμίσεις υποδομών και στη βιωσιμότητα, κυρίως σε αναδυόμενες αγορές και λιμάνια που προσαρμόζονται στις νέες εμπορικές διαδρομές.

Οι πολιτικές της κυβέρνησης Τραμπ και ειδικότερα ο εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας και οι εκτεταμένοι δασμοί, ανέτρεψαν τα παγκόσμια ναυτιλιακά πρότυπα και ώθησαν τις επιχειρήσεις στη διαφοροποίηση των εφοδιαστικών αλυσίδων — μια τάση που συνεχίζεται. Προκειμένου να υπάρξει εξισορρόπηση, η ναυτιλιακή ζήτηση μετακινήθηκε από τις παραδοσιακές διαδρομές Κίνα-ΗΠΑ προς εναλλακτικούς άξονες στη Νοτιοανατολική Ασία, την Ινδία και τη Λατινική Αμερική, ενισχύοντας τη δραστηριότητα σε περιφερειακό επίπεδο.

Συνοψίζοντας, ο ναυτιλιακός τομέας φαίνεται να μεταβαίνει από ένα παγκοσμιοποιημένο μοντέλο σε ένα πιο περιφερειακό και (ελπίζουμε) ανθεκτικό και βιώσιμο σύστημα, το οποίο διαμορφώνεται από μακροπρόθεσμες οικονομικές και γεωπολιτικές τάσεις. Μένει να φανεί αν πρόκειται για προσωρινή, εξαναγκασμένη προσαρμογή ή για τη νέα κανονικότητα.

Ποιες στρατηγικές μπορούν να υιοθετήσουν οι ναυτιλιακές εταιρείες για να παραμείνουν ανταγωνιστικές και ανθεκτικές μπροστά στις προκλήσεις;

Υπάρχουν δύο σχολές σκέψης: η μία που σε καλεί να σταθείς και να περιμένεις να καταλαγιάσει η σκόνη και η άλλη που υπαγορεύει συνεχή δράση αν θέλεις να παραμείνεις μπροστά από τις εξελίξεις.

Κατά την άποψή μου, το εμπόριο θα συνεχιστεί, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, ό,τι κι αν συμβεί. Επομένως, οι βασικές στρατηγικές

πρέπει να παραμείνουν και οι εταιρείες να επικεντρωθούν στην ευελιξία και την προσαρμοστικότητα. Εν συντομία:

- ▶ Συνεχίστε να επενδύετε σε πιο «πράσινα» και έξυπνα πλοία.
- ▶ Υιοθετήστε την ψηφιοποίηση και τον αυτοματισμό.
- ▶ Ενισχύστε την ενσωμάτωση της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- ▶ Βελτιώστε τη διαχείριση κινδύνων και την ευελιξία.
- ▶ Αξιοποιήστε τα χρηματοδοτικά και πράσινα κίνητρα.
- ▶ Επενδύστε στο ανθρώπινο δυναμικό και στην προσέλκυση ταλέντων.

Δεν είναι νέα θέματα αυτά. Όμως σε ένα περιβάλλον που αλλάζει γρήγορα, με μακροχρόνια αναμενόμενη επίδραση στο παγκόσμιο εμπόριο, οι ναυτιλιακές εταιρείες πρέπει να υιοθετήσουν μια πολυδιάστατη στρατηγική ώστε να παραμείνουν ανταγωνιστικές, ευέλικτες και ανθεκτικές.

Με ποιους τρόπους προσαρμόζεται η ναυτιλιακή βιομηχανία στις αυξανόμενες πιέσεις για βιωσιμότητα και πώς βλέπετε να εξελίσσεται το ρυθμιστικό περιβάλλον τα επόμενα χρόνια;

Ο ναυτιλιακός τομέας δεν προετοιμάζεται απλώς για τη βιωσιμότητα — βρίσκεται ήδη σε πλήρη μετάβαση. Όσοι συνεχίζουν να επενδύουν σε πράσινη τεχνολογία, ψηφιακή βελτιστοποίηση και υποδομές συμμόρφωσης, δεν θα είναι μόνο μπροστά από τους κανονισμούς αλλά θα προσελκύσουν και φορτωτές, χρηματοδοτές και ρυθμιστικές αρχές που ζητούν καθαρότερη και εξυπνότερη ναυτιλία.

Ο κλάδος ήδη μετασχηματίζεται με ταχείς ρυθμούς. Οι βασικές προσπάθειες επικεντρώνονται στην υιοθέτηση καθαρότερων καυσίμων, στη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας και στην ενσωμάτωση ψηφιακών λύσε-

ων. Το LNG χρησιμοποιείται ευρέως πλέον, ενώ ανερχόμενες εναλλακτικές, όπως η πράσινη μεθανόλη, η αμμωνία και το υδρογόνο, γνωρίζουν αυξανόμενο ενδιαφέρον. Οι εταιρείες επενδύουν και πειραματίζονται ενεργά: η πραγματική πρόκληση δεν είναι αν ο κλάδος θα το κάνει, αλλά ποια είναι η καλύτερη και οικονομικότερη επιλογή στο δρόμο προς τη μείωση των εκπομπών.

Βασικοί κανονιστικοί παράγοντες είναι ο Δείκτης Έντασης Άνθρακα (CII) και ο EEXI του IMO, με αυστηρότερους στόχους που οδηγούν σε ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα έως το 2050. Η ΕΕ έχει εντάξει τη ναυτιλία στο Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών (ETS), ενώ και άλλες περιοχές υιοθετούν τα δικά τους πρότυπα. Ταυτόχρονα, οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και οι φορτωτές απαιτούν διαφάνεια στα πλαίσια των δεικτών ESG και πιο «πράσινες» λειτουργίες.

Η τρέχουσα πολιτική και γεωπολιτική αστάθεια αναμένεται να επιβραδύνει, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, τις προσπάθειες για βιωσιμότητα. Ωστόσο, δεδομένης της προόδου που έχει ήδη σημειωθεί, το πράσινο όραμα εξακολουθεί να καθοδηγεί την πορεία. Η βιομηχανία προσαρμόζεται, αν και τα χρονοδιαγράμματα και οι προτεραιότητες ενδέχεται να διαφοροποιηθούν ανάλογα με την περιοχή και την έκθεση σε κινδύνους.

Ποιο ρόλο διαδραματίζει η στρατηγική θέση της Κύπρου στη ναυτιλία, βοηθώντας τις εταιρείες της να προσαρμοστούν στις αλλαγές στις ροές του παγκόσμιου εμπορίου και στις κανονιστικές απαιτήσεις;

Η Κύπρος, ως κορυφαίος ναυτιλιακός κόμβος με παγκόσμια εμβέλεια, προσφέρει στις ναυτιλιακές της εταιρείες ισχυρό πλεονέκτημα στην προσαρμογή τους στις μεταβαλλόμενες παγκόσμιες ροές εμπορίου και τις ρυθμιστικές απαιτήσεις. Η ιδανική γεωγραφική της θέση κοντά σε βασικές εμπορικές οδούς, το ισχυρό νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και η ύπαρξη ενός δυναμικού ναυτιλιακού cluster καθιστούν την Κύπρο ισχυρό και ενεργό παράγοντα στον παγκόσμιο ναυτιλιακό διάλογο για στήριξη, προστασία και προώθηση της καινοτομίας και της ανάπτυξης.

Η Κύπρος λειτουργεί ως ένα σταθερό και ευέλικτο ναυτιλιακό πέρασμα, δίνοντας στις εταιρείες της τη δυνατότητα να προσαρμόζονται στις αλλαγές του διεθνούς εμπορίου, να ανταποκρίνονται στους αυστηρότερους κανονισμούς και να αξιοποιούν πρώιμα τις «πράσινες» και ψηφιακές ναυτιλιακές τάσεις.

Τι συμβουλή θα δίνετε ως Elias Neocleous σε έναν πελάτη της ναυτιλιακής βιομηχανίας για να ανημερωτήσει αποτελεσματικά τις προκλήσεις και να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες;

Στη σημερινή σύνθετη ναυτιλιακή πραγματικότητα, θα συμβουλεύαμε τους πελάτες μας να ακολουθήσουν μια προληπτική και ολοκληρωμένη προσέγγιση, ώστε να διαχειριστούν τους κινδύνους και να αξιοποιήσουν τις νέες ευκαιρίες. Ορισμένοι κρίσιμοι τομείς όπου μπορούμε να προσφέρουμε στήριξη:

- ▶ Συμμόρφωση με την εξελισσόμενη περιβαλλοντική νομοθεσία. Η έγκαιρη προσαρμογή είναι κρίσιμη για την αποφυγή κυρώσεων και τη διατήρηση πρόσβασης στις αγορές.
- ▶ Εφαρμογή στρατηγικών διαχείρισης γεωπολιτικών κινδύνων: διαφοροποίηση διαδρομών, ασφαλίσεις και επικαιροποίηση συμβατικών όρων προκειμένου να ανταποκρίνονται σε κινδύνους σχετικούς με κυρώσεις, ζώνες συγκρούσεων και εμπορικούς φραγμούς. Καλά διατυπωμένες ρήτρες ανωτέρας βίας και εκπομπών ρύπων είναι πλέον απαραίτητες.
- ▶ Αναθεώρηση και επικαιροποίηση ναυλοσυμφωνιών και συμφωνιών προμήθειας με ευέ-

λικτες πρόνοιες για κόστη που σχετίζονται με τις εκπομπές ρύπων, τον τύπο καυσίμου και της καθυστέρησης είναι το κλειδί προκειμένου να υπάρξει διαχείριση της αβεβαιότητας.

▶ Υποστήριξη για πρόσβαση σε πράσινα χρηματοδοτικά εργαλεία, ESG-συνδεδεμένα δάνεια, πιστώσεις άνθρακα και κρατικές επιδοτήσεις.

▶ Αρωγοί στο σχεδιασμό τους για στρατηγικές συνεργασίες και τεχνολογική καινοτομία διασφαλίζοντας την ενταξίση με τη νομοθεσία για προστασία δεδομένων, κυβερνοασφάλεια και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Η δική μας προσέγγιση είναι ότι η νομική στρατηγική πρέπει να ενισχύει τόσο τη συμμόρφωση όσο και την ανταγωνιστικότητα. Στόχος μας είναι να στηρίξουμε τους πελάτες μας στη ομαλή μετάβαση προς ένα πιο βιώσιμο και ανθεκτικό ναυτιλιακό μέλλον.

ELIAS
NEOCLEOUS
& Co LLC

www.neo.law